

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VIII. Quomodo coenam distribuunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

dent vel assistunt: quasi nulla huic Sacramento, nisi ad manducationem, reuerentia debeat. Fuit illa eleuandæ hostiæ abolitio gradus insignis ad Zvinglianifimum, per quem Lutherus ipse viuent descendit, & suis exemplo præcuit. Vnde ingens irreuerentia subsecuta est, exemplo sit illud. In Aquitania nostra quidam fuit nobili ortus familia, qui quum Missæ interesse religioni non duceret, quemadmodum interfuit in exsequijs Riberacensis Vicecomitis, reliquorum more genibus innixus singulos actus frequentauit: sacerdotem vero hostiam eleuante, sine vilo reuerentiæ signo confedit, non sine magna assistentium admiratione, qui fatuam eiusmodi hypocrisin nunquam antea fortasse spectarant. Sic Angliæ regina Elisabetha, quum initio multos Catholicorum ritus obseruari iussisset, adeoque Catholicam se simularret, mox hac sanctæ hostiæ eleuatione prohibita, animum hæresi infectum prodidit, vt VI. libro dicemus. Iam Missam Lutheranam absoluumus.

VII. Qui eam celebrat, opomide linea & palla sacerdotali Catholicorum more amictus est. Adstant ei duo diaconi, quorum vnus Euangelium, alter Epistolam, alibi Latina, alibi vernaculalingua recitat. Ad consecrationem & alias ceremonias quod attinet, vulgari lingua eadem verba profert qua Catholicis, hostiamque & calicem simili tenet modo; eodem fere ornatu conspicuum altare visitur, cereis vel lampadibus ardentibus utrinque ad cornua constitutis. Hoc quoque addendum existimo, vt Gallis nostris raborem incuriamus quod in omni Germania tam in Lutheranorum quam Catholicorum templis calices sæpe ex solido auro facti sunt, vel saltem argento coque affabre deaurata intus & foris nostris etiam maiores. Vile putatur ex argento non inaurato constantes habere. Omnes vero ad eiusmodi vasorum emtionem viritum contribuunt: à quibus Lutherani quidem sacrilegas hætenus abstinere manus; nequaquam vero Calvinistæ in Gallia, vel etiam Palatinatu, Friderico Electore rerum potente: quæ tamen sub Ludouico, populi liberalitate denovo magnis impensis comparata & in templa, etiam apud rusticanos illata sunt. Et certe illud preciosissimo sanguini Iesu Christi, apud nos ruripassim, contemptum aliquo modo affert, quod istanneis calicibus, & quidem talibus quales quisque domi suæ ad vsum vix ferret, in solus videtur Absolutis precibus, celebrans ad populum conuersus, salutari Crucis edito signo, adstantibus benedictionem im-

peritur, quam omnes flexis genibus & inclinati capitibus accipiunt. Talis vero Missa non nisi vna de die in quocumque templo celebratur; eandem vero reuertere, piaculum habetur, quod, vt ipsi dicunt, Deustories a nobis fatigari nolit; ijs similes, quos Augustinus suo tempore breues ait liturgias amasse (n).

VIII. Eucharistiam sumturi, ante altare ingenua Catholicorum more prooluuntur: cum concionator sine minister qua supra diximus ornamentis indutus, & ad presentes conuersus, post factam benedictionem seu consecrationem, hostiam eis in os immittit, vt in Saxonia, Prussia & alijs in locis fieri videmus (neque enim hostiam consecratam in manus dant communicaturis, vt Calvinistæ bucellam panis). Postea vero diaconus iisdem calicem vnà cum vino consecrato porrigit. Numquam vero apud Lutheranos Missa celebratur qua populus non communitur. Id enim nefas esse, Lutherus pertinacissime asserit, Missas privatas singulari libello de Missa angulari edito exsecratur. Sic enim eas appellat, licet male: quum omnis Missa etsi publico & cunctis conspicuo loco non fiat, publicum sit ministerium pro cunctis oblata hostia, vt in qua omnes Christiani si non sacramentaliter tamen communicantur participes facti meritorum Christi. In primitiua quidem Ecclesia mos fuit vt omnes fideles in Missa communicarent, qui vero communicare nolebant, egrediebantur, vt S. Chrysoctomus in III. homelia super Epistola ad Ephesios, & in Expositione ordinis Romani notat: eademque Apostolica traditio etiam num apud Armenios obseruari narratur, etsi Armenium illum Episcopum, cuius supra feci mentionem, quotidie Missam dixisse seu celebrasse, nemini tamen Eucharistiam dedisse notarim. Postquam vero ardor ille vehemens Christianæ deuotionis refrigerare cœpit, Ecclesia filios suos ad tam crebram tanti mysterij vsurpationem obligare noluit, ne forte indigne aliquando illud sumerent. Nihilo tamen minus qui Missæ assistunt, huius sacrificij sunt participes. Hoc enim Sacramentum, vt D. Thomas testatur (o) prodest eis qui recipiunt, tamquam Sacramentum, & eis qui assistunt tamquam sacrificium, in quantum scilicet pro ipsorum salute offeruntur. Et nostri Theologi dicunt, duplicem in sacrificio Missa esse Communionem, vnã Sacramentalem

mentalem, alteram Spiritualem: sicut & ipsa & Sacramentum est & Sacrificium. Lutherus ait, male facere eos qui sine populo communicant Missam celebrant. Ergo, mi Lutheri, & S. Ambrosius & S. Chrysostomus male fecerunt. Uterque enim saepius Missam celebravit, nemine communicandi gratia ad altare accedente: de qua populi repiditate graviter illi conqueruntur. Ipse saluator noster S. Jacobo soli Eucharistiam dedisse narratur. Serapion solus communicavit; uti etiam sacerdos ille S. Augustini, Missam in domo ab immundis spiritibus infesta celebrans. (p) Sic etiam apud Gregorium Nazianzenum solus quidam communicasse legitur. (q) Quocirca ad sacerdotem sacrificantem accipere illud pertinet, qui neminem ibi se sistentem excludit. Sed ad Interimistarum ceremonias redeo, qui vespertinas preces alterno cantu, uti ex Gregorij Magni praescripto in Catholica Ecclesia fieri solet, celebrant ac decantant. Et hi quidem ritus sunt ceremoniarum, apud Interimistas, quorum magnus est in Germania numerus, usitatae. Videamus iam eorum sacra qui Augustani seu Confessionistae dicuntur, ab Augustana Confessione, quae meliori iure à nonnullis Augustana Confusio appellatur.

IX. Hi vero per plerasque Imperij urbes sparsi sunt, quales sunt Augusta Vindelicorum, Ulma, Dinckelspula, Norlinga, Biberacum, Hailbrunna, & aliae, in Suevia sitae; ad Rhenum vero Colmaria, Argentoratum, Haganoa, VVissenburgum, Lindavia, Spira VVormatia, Oppenhæmum, Francofurtum. Inter Principes vero etiam complures sunt qui Augustanam religionem ita amplectuntur, ut nullam aliam religionem in ditione sua permittunt, iuramento sese adstrinxerint; ut Dux VVirtembergicus, Landgravius Hassiae, Marchio Brandenburgicus, multique alij Comites & Barones quam, ut verum fatear, eadem libertate qua hanc assumpserunt religionem in dies dimittere, possunt, & forte dimissuri. Apud hos vero Missa illa Lutherana nonquaquam iisdem quibus apud Interimistas ritibus & ceremonijs celebratur. Templum tamen habent eodem ornatu ac similibus veteris Christiani innotis insignia utpote erepta Catholicis. Certis horis parochus aut diaconus, candido amiculo indutus, suggestum conscendit, & orationem ad populum habet, qua finita, ante altare provolutus, primum tacitus, deinde ad populum conversus, alta voce precatur, Missam celebrantium more, nisi quod ea ceremonia quae apud Interimistas, non adhibeantur. Sed nec eadem hic ornamenta seu vestes Sa-

cerdotales in usu sunt: nec diaconus, sed ipse celebrans tam epistolam quam Evangelium legere solet.

X. Finitis hisce precibus, idem minister Coena institutionem lingua vernacula recitat, deinde hostias consecrat. Postea communicaturi ad altare accedunt: cui assistans Superintendens vel parochus, patena aurata hostias quasdam exiguas imponit saeculoque Crucis signo, unam singulis communicantibus in os immittit, hisce verbis Accipe & manduca, hoc est verum Corpus Jesu Christi quod pro te oblatum est. Ex altera parte Diaconus communicantibus calicem porrigit dicens: Accipe & bibe; hic est verus Sanguis Jesu Christi, qui pro te effusus est. Porro tam ante quam post communionem singuli Catholicorum more pro se quisque precantur, contra quam faciunt Calvinista, qui non nisi per os ministrorum Deum precari audent, ut libro VIII, explicabo. Actione hac absoluta, & accepta benedictione, unusquisque in locum suum recedit. Ante dies festos & solemnibus concionator populum ut peccata confiteantur, & ad sacra corporis Christi communionem diligenter se preparent, exhortatur: ex praescripto Lutheri in libro, de Visitatione, & Melancthonis in tractatu De Poenitentia, & in Locis communibus, ubi antiquam hanc & salutarem Ecclesiae consuetudinem accurate observandam esse monet. Calvinianorum quidem, temere nulla praevia peccatorum confessione, ad Coenam accedentium, consuetudinem summo opere ipsi detestantur. Sed quid hoc mirum in Calvinistis? qui dicere non dubitant, Christi corpus tam longe à Coena, quam caelum à terra abesse, & tam esse illud manducare, quod est omnium miraculorum maximum. Ad Lutheranos redeamus: apud quos pridie eius diei quo Coena celebranda est, a portis templi ostijs communicaturi ministros ibi praestolantes accedunt, & peccata confitentur. Laicus Laico in rebus sacris diabolus tamquam Dei simia ludit. Si qui in fide instrui debeant, terni aut quaterni se sistunt. At si quis secretum quid habet, unde conscientia moyses sentiat, seorsum illud ministro aperit, & veniam à Deo precatur; Minister vero illum consolatur ex verbo Dei, seu annuntiat Evangelium, & sic virtute verbi annuntiat, vel si placet alijs verbis adiectis, absolvitur, quilibet enim predicandi est sibi regula agendi. Multis loci; poenitentes seu confitentes in genua procumbunt: nonnullis vero novi coniuges prius non copulantur quam peccata confessi, sacram acciperint communionem. Ad agrotos etiam, sacramentum hoc desiderantes, parochus seu minister accersitur, hostiam non

p De civ. Dei. q Homel. 61. ad pop. Antio. & sup. 3. ad Eph.